

Абдунаби Бойқўзиев

ҒУБОРИНГНИ ЁЗГАЙМАН

Шеърлар

Тошкент
Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти
1991

Шоирнинг илк китоби

Бойқўзиёв, Абдунаби.

Ғуборингни ёзгайман: Шеърлар.— Т.: Адабиёт ва санъат нашриёти, 1991.—56 б.

Қорадарёни эшитганмисиз? Сирдарё ана шу лойқа ўзан туфайли шовуллаган дарё бўлган. Яъни, Сирдарёнинг сири — Қорадарё-да...

Адабиёт, таъбир жоиз бўлса, шеърят ҳам шундай минглаб биз билган ва билмаган ирмоқлардан иборатдир. Хуллас, бу улкан уммонга яна бир ирмоқ қўшилди. Абдунабининг шеърларини ўқинг, ҳузур қилсангиз ҳалол бўлсин.

Байкузиёв, Абдунаби. Я развею печаль твою: Стихи.

Ўз 2

Б $\frac{4702620202-184}{М 352 (04)-90}$ Доп.—89

© Абдунаби Бойқўзиёв,
1991 й.

ISBN 5-635-00791-0

* * *

Саъйи суҳбат мағзи ҳар гал кечмишга жўйиб,
Ҳайрат солса қалбга олис боболар асри.
Баъзан ўзни насроний ё маздакий туйиб,
Руҳим эди мутакаллим шайтонлар касри.

Армонимдир ҳаволарда чақнаган чақин,
Сайёралар тўниб қолган эҳтиросларим.
Лекин йироқ тилсимотдан туҳфаи ёлқин —
Қуёш кашфин даъво қилмам, зинҳор дўстларим.

Бироқ, насиб, туғилмадим минг йил илгари,
Спонтанинг лашкарида бўш турар ўрним.
Темурмалик интиқомга хезланган сари,
Черигида яроғимни кам-хато кўрдим.

Хато кўрдим Муқаннанинг ғалаёнида,
Душманларга қаҳр билан отилган тошни.
Балки чўкиб кетмас эди Жайҳун комида,
Тикканимда Жалолиддин учун бу бошни.

Хато кўрдим Октябрнинг талотумида
Қамтаргина улушимни, камоли қисмат.
Бугун яна коммунизм жангоҳларида
Машъал каби ёниб борар виждон, эътиқод...

Саъйи суҳбат мағзи ҳар гал кечмишга жўйиб,
Ҳайрат солса қалбга олис боболар асри.
Баъзан ўзни насроний ё маздакий туйиб,
Руҳим эди мутакаллим шайтонлар касри.

Ҳамон сизар тафаккурдан нафармон хаёл,
Ранг олсин деб ғафлатдаги олис кенгликлар.
Унда бўлса бош силкитиб бир нуроний чол,
Тақдиримга армон билан кўз тикиб турар.

* * *

Сўз кетса гар ўтган кунлардан,
Юз бор қайчилаймиз мозий лавҳасин.
Кимнидир унутиб ва кимгадир шан
Ҳайкаллар тиклаймиз — виждон туҳфаси.

Тарихни титкилаш — бу расми азал,
Ижод хусусда-ку, беадад тадбир.
Насимий қонини тўкди бир ғазал,
Рўдакий кўзига нил тортди давр.

Маарий кўзларидай ожиз юрт — нечун,
Шуҳратда осмону қисматда фақир?
Паблонинг фарёди асримиз учун
Шунчаки беҳузур туш эмас, ахир!

Йўқ бўлгач замонда диёнат, шафқат,
Не тонг, юз ўгирса Машрабдан иқбол.
Навоий шуҳрати ўзбекка минбаъд
Она сути мисол эди-ку, ҳалол.

Қодирийни кўмдик қалблар мулкига,
Шунда: Чўлпон, Фитрат, Усмон Носирлар...
Табиат, бунча кўп бўлмаса магар,
Ақли басирлару дили қосирлар.

Сарак-пучак зеро тарих қонуни,
Шунинг маҳсулидир бу юксак чаман,
Оний тўфонларда яна кимнидир,
Топтаб кетмадикми, ҳиссизлик билан?!

РУҲЛАР ДИЁРИ

Сабо, ортга эсмадинг қайтиб,
Биз ғарибга ҳижрон шунчами?..
Ҳайқирдим, келдилар садолар қайтиб,
Аммо сен қайтмадинг, кўнглим малҳами.

Хилват ўриндиқлар қолди ҳувиллаб,
Анҳор бўйларида мажнунтол ғариб.
Довдир сўқмоқлардай умр шовуллаб
Оқиб кетаётир сўнг манзил сари.

Чўзганча майсалар қўлчаларини
Тонги шабнамларга юзини чайиб,
Силкита-силкита гулчаларини
Хиёбонлар қолди ўксик, мунгайиб.

Сенингсиз вайрондир руҳим диёри,
Сенсиз нообод дил кўчалари ҳам.
Ушланиб қолдингми ё умрим баҳори
Бирон атиргулнинг ғунча лабида?

Эҳ, Сабо-я эсмадинг қайтиб...

САДОҚАТ

Бугун менга хиёнат қилди
Жонимдан ҳам ортиқ кўрганым.
Бу иснод, бу оғриқни энди
Кимга, айтинг, кимга сўйлайин?!

Яширмайман, бир пайтлар
Қаршимдан чиқсангиз, жиним қуришиб,
Томиримда қоним увушиб,
Нозик қўлларингизга,
тангалар эмас

Тўкиб солар эдим нафратларимни.

Эсимда:

Қайтиб келар эдим, хизматдан,
Бекатда турарди ўн чоғли эркак.
Яна сиз
Кийимлари унгиб кетган
Нозик қўлли қиз
Ўзбекчада ғайри талаффуз билан,
Пайдо бўлдингиз, садақа сўраб.
Йўқ, бу сафар, қўлингиз эмас,
Ҳадик аралаш
Нигоҳлар чўзилди бизларга томон.
Эслайсизми, шунда
Келишган бир йигит, хушрўй, мўйловли,
Ҳамёнидан шартта чиқариб ўн сўм
Деди: «Эвазига
Битта ўпиб қўйсанг бас».
Эслайсизми, шунда нима қилдингиз:
Ишонмай тош қотдик кўзимизга биз,
Аста яқинлашиб пулдор муртадга
Тикилдингиз узоқ, маъноли ва...
Унинг шинам башараси
Сизнинг тупуклардан қолди покланиб.

Биласизми,
Бугун менга хиёнат қилди
Жонимдан ҳам аъло билганим.
Бу иснод, бу оғриқни энди
Кимга, айтинг, кимга бўзлайин
Шаҳримизнинг
САДОҚАТЛИ «ЛУЛИ ҚИЗЛАРИ».

* * *

Қуёш сингиб кетди,
Маъсума тоғларнинг оппоқ тўшига.

Борлиқни ним ҳарир оқшом элитди,
Япроқлар мажолсиз, гўё уйқуда.

Табиат кун бўйи битиб чўнг дoston,
Инжиқ тун қўлига тутқазди секин.
Қалбим хавотирда, мисралар равон,
Бирон-бир байтини ўчирмасмикин?

БОЛАЛИК

Намхуш кесакларда ўйнайди ҳамал,
Тинди самоватнинг мунгли алласи.
Эшик тирқишидан боққан қиз мисол
Ийманиб турибди, ойбаҳор фасли.

Ариқлар лабида хандона ялпиз,
Тароват рақсига йўрғалайди сув.
Ҳув олис қирлардан тошқин, тинимсиз,
Қалбимга қуйилар сирли бир ғулу.

Уфқ сийнасида уриб чирпирак,
Бир варрак сапчийди кўкка бетоқат.
Номаълум туйгудан титрайди юрак,
Бу қандай ҳаяжон, қандай ҳиссиёт?

Тақдирнинг қайсидир бурчида қотган
Турфа хотиралар қалқди баногоҳ;
Ўзлигин танимай менинг йўқотган —
Бебош болалигим эмасми бу, оҳ?..

Йиллар панасида турибман мана,
Ўтган кун ловуллаб ўчган бир чақин.
Болалик — варракдек олис, мардона,
Ё узиб кетолмас, ё келмас яқин.

Қайтаяпман тор йўлдан. Кеч куз,
Вужудимда ҳорғинлик бахти.
Ўтди яна бир куним сенсиз,
Бир кун умрим қайларга оқди?

Оқиб кетди боғлар, далалар,
Кўзларимда тимқора наво.
Сабрмиди сўнгсиз нолалар,
Қаноатми унсиз илтижо?!

Эзиб қўйди мени бу алам,
Савдолари тўзимсиз борлиқ.
Бормисан-эй, торгина хонам,
Ёлғизмисан, тунги айрилиқ!

ҚУЙГАНЁР

Қорадарё бўйларида
Кишнайти Қорабайир,
Чавандозим қайтибди мен
Йўлларига чиқайин.

Қирқ йилки бу ўлан қизлар
Лабларидан тушмайди,
Қирқ йилки бу ўлан етим,
О, мард йигит, билсайдинг.

Қайлардасан,
 ботир ўғлон,
Қайлардасан, нидо бер.
«Қуйганёр»да чимилдиқни
Қирқ кунликсиз йиғмайди.

Қайлардасан,
 ботир ўғлон,

Қайлардасан, нидо бер?
Қирқ йилдирки бева аёл
Бўзлаб-бўзлаб йиғлайди.

Қора тулпор жиловдори,
Куйган ёрни куйдирма.
Бўлмаган у биров ёри,
Бари ёлғон, уйдирма.

Ўзгаларни суймади у,
Ўзгага ҳам суйдирма.
Қайлардасан,
 ботир ўғлон,
Қайлардасан, елгин — ҳе-й?

Қорадарё бўйларида
Кишнайди Қорабайир,
Чавандозим қайтдингми-ей,
Йўлларингга чиқайин.

Қирқ йилки бу ўлан қизлар
Лабларидан тушмайди.
Қирқ йилки бу ўлан етим,
О, мард йигит, билсайдинг...

«ҲАЙРАТЛАР УММОНИ...»

Ҳайрат уммонидир — қорачиқларим,
Сен унда сузгинсан бир умр.
Ҳайрат уммонидир — қорачиқларим,
Тубига дунёни этганман зуҳр.

Сузабер, майлига, билмагил завол,
Асов тўлқинлар-ла талашиб ҳуқуқ.
Мен-ку, қалқимоққа тополмадим йўл,
Сен эса чўкмадинг, чўколмадинг, йўқ.

Ҳайратлар уммони — қорачиқларим.

СОҒИНЧ

Чиқиб кетдим бир кун қишлоқдан,
Орзулардан юрагим тошиб.
Ўша оқшом поезд ортидан
Болалигим қолди адашиб.

Қолди унда барча-барчаси:
Тутзор чети,
Оҳу кўз булоқ.
Қорамағиз қизлар ялласин
Энди мумкин фақат қўмсамоқ.

Қолиб кетди қирлар, қўралар,
Бўғотларда очилган лола.
Тоққа кўчган чўпон қизининг
Изларидан бўзлаган бола.

Ялпиз бўйин симириб сармаст,
Телбаланиб оқувчи анҳор.
Жонободлик сулувлардек ноз —
Қарашмали, ҳаёли баҳор.

Турфа экан, тақдирлар асли,
Инсонлар ҳам қушдай беқўним.
Утиб борар йигитлик фасли,
Топгандайман шаҳардан қўним.

Қишлоқ хаёллари...
Дил пора
Бир ҳис ўртар гоҳида жонни.
Осмонўпар бинолар аро
Соғиниб яшайман Ўзбекистонни.

* * *

Гуноҳларга ботириб
Гуноҳ қилма, худойим.
Менга инсоф ато қил,
Уни мендан сақлагил.

Қўзғолинг, ҳей, бўронлар,
Йўлларимга солинг ғов.
Кел, иродам, сен ҳам бир
Ўз-ўзимга бўлгил ёв.

Тўниб қол, томирда қон,
Эҳтирослар, гупурманг.
Етишмоққа йўқ имкон,
У фаришта, безавол...

Гуноҳларга ботириб
Гуноҳ қилма, эй, тақдир,
Менга инсоф ато қил,
Уни мендан сақлагил.

* * *

Севаман деб айтиб қўйма, жоним,
Қизган мендан шу битта сўзни.
Тириш,
 ҳаракат қил,
 лабларинг тишла,
 шундай тишлаки,
Қонаб кетсин менинг юрагим.
Севаман деб айтиб қўйма, жоним,
Бир илож қил,
Қизган мендан шу битта сўзни.

Илтижо қиламан,
инонма,
бу сўзни
кўзларингга ҳам.
Ошкор қилар, кўзларинг —
ўзингга ғаним.
Севаман — оддий сўз эмас,
Севаман — муқаддас юлдуз.
Бу сўз қуласа,
Лабинг осмонидан
Ёришиб кетади
икки жаҳоним.

Кейин,
Кейин,
мен учун
Яшашнинг қизиғи қолмайди, ёниб...
Қизган мендан шу битта сўзни.

* * *

Толиқаман, оғир ўйларим,
Хаёлларим заминдан катта.
Тун — бахтимдай инжа ва ярим,
Сен келсан,
Сен ойдни шарпа.

Хотирага асло ўлим йўқ,
Иккимиздан қўрқмайди ҳам у.
Менинг умрим... хато кетган ўқ,
Сен жароҳат топмаган оҳу.

* * *

Қадрдон дўст,
Сен менга инон,
Юракларнинг бордир ўз тили.

Қолган барча шевалар ёлгон,
Барча тиллар шу тилнинг қули!

НАЖОТ

Осмон чўка-чўка елкага етди,
Туман депсинади киприklarимда.
Мен бахт деб талпинган ул шаффоф нидо,
Билмадим қайларга саргардон кетди.

Қайда у фаришта, у суюк сиймтан,
Бетизгин туйғулар, қайдасиз бугун?
Бўта хаёллар занжирида банд,
Мен бунда йўлсизман, мен бунда дилхун.

Мадад бер, муҳаббат — эй тубсиз маъбар!
Дерларки, бисотинг имконга тўлиқ.
Токи қулаб кетмай беиз, бесамар,
Қаърингда чилпарчин хайқариқ бўлиб...

* * *

Оҳ, бефойда, бундай қарама,
Юрагимга ташлама каманд.
Икки зулфинг ўзи шундоғам
Мастдир хиёнатнинг ҳидидан.

Мен эдим-ку, сенга қайиниб,
Вафодор ит каби топинган.
Муҳаббатнинг тахир майини
Тўйдим, ичиб лаъли лабингдан.

Ичар энди уни ўзгалар,
Ичадилар кўзим ўнгида.
Кўзларимда нафратим кулар,
Қувончларим йиғлар ҳўнгираб.

Хастадир кўнгли шодлигимнинг,
Умидимнинг юзлари сариқ.
Иродамнинг қулоқлари гунг,
Иродамнинг жуссаси ориқ.

Турибмиз ғуссага қоришиб,
Умрим менинг бир телба сәдо.
Аҳён-аҳён аршидан тушиб
Хотирангдан ўтгувчи гадо.

Йўқ, бефойда, бундай қарама,
Юрагимга ташлама каманд...

* * *

Бунча дағал,
 Анҳорнинг тили,
Чақиб олар боғлар нафаси.
Қайда қолди, муштипар гулнинг
Хезалак, халоскор булбули?

Қаҳратон-ла номус талашганда ул,
Ули-иб ётмайсанми, пойида...

КЎЗ МАНЗАРАСИ

Далалар юзини қоплади ажин,
Қоялар сочига оралади оқ.
О, замин, кексайиб қолдингми? Нечун
Унгмиш боғларингдан баҳорий бўёқ.

Ўт кетди яшиллик салтанатига,
Дарахтлар ёнмоқда бесўз, бефарёд.
Бунча ғўзал, бунча жозиб бўлмаса,
Улимнинг ҳам сени, Табиат.

УМИД ҚУШИҒИ

Гупириб турган юрагимнинг
Сонсиз томирларига
Битта қушча келиб
 қўнажак албат.
Шу қушча сенинг бахтинг,
 менинг фахрим
 бўлиб қолажак.
Сўнгра у сайрайди
 тўлиб-тўлиб,
Дунёни мавжларга тўлдириб,
Сен эса тинглайсан
Кўзларингни юмиб.
Аллаланасан унинг қўшиқларида,
Аллаланади жами мавжудот.
Аллаланади томирларимнинг
 давоми бўлган
Бутун бир бахтиёр олам.

Қайлардасан, эркингина қуш?..

НАЗИР ОТА УГИТЛАРИ

Тунов кун шеърингни эшитдим, бўтам,
Кўп бийрон сатрлар, пишиқ ва теран.
Тингладим сингалаб, нимадир излаб,
Лелин мен топмадим ўзингни ундан.

Нима демоқчисан халқингга ахир,
Қасқларга боқар тийран кўзларинг?!
Кекса хотирамга солар хавотир,
Қасалманд синглингнинг заъфар юзлари.

«Эгатлардан оқар оқшом жимирлаб,
Уфқ ёлқинидан қоялар ўктам»,

Ёдингга келмабди элга ризқ тилаб
Сув тараб, уватда тунаган отанг.

Қани шеърларингда деҳқон армони,
Ўтмиш қиёфаси, шарқнинг удуми.
Кекса Осиёнинг кунгай томони
Тарихда озмунча фотиҳ кўрдими?!

Ўзбек пахтасининг ўзи кўп юмшоқ,
Меҳнати қаттиқдир, заҳмати азоб.
Шу қора тупроқда бино бўлган оқ —
Тола, ҳар сатрингдан турсин кўз ташлаб.

Қўй, замонлар ўтар, на керак хитоб,
Беватан руҳларга сажда қилма, бас.
Нотавон қалбингга меҳр, нур тилаб,
Бошингни она халқ сийнасига бос.

МАРТИН ИДЕН

Хонам узра бедор кўзли тун,
Ичгим келди тонгни, осмонни.
Кимдир узоқ сўйлади афсун,
Рўкач қилиб бахтсиз инсонни.
Мен йиғладим,
Китоб йиғлади,
Йиглаб отди деразамда тонг.
Энди у йўқ,
Балки излайди
Ҳақиқатни
Денгиз тубидан.

* * *

Кечиринг, домла,
Диёнатли бўлмадим.

Оқламадим ишончингизни,
Сизнинг «душманлар»ни
 нишон билмадим,
Уэр, минг карра.
Босолмадим сиз босган изни.
Чунки
Севдингиз Ватанни
 минбардан туриб,
Улуғларни алқаб бўлдингиз
 ҳайъат.
Буюрсалар
 дўстга,
 хешга тупуриб,
Рақибга қилдингиз карам, иноят.
Сиз жуда устасиз,
Биласиз курашнинг минг бир усули:
Қандай чап бермоғу
Қай пайт чил бермоқ,
Қайси вазиятда чекинмоқ мумкин.
Сиз доим кучлисиз,
Сиз доим чапдаст,
Йиқитасиз усталик билан
Рақибингиз қовун пўчоғиданмас
Қулайди шилимшиқ сўзларингиздан.

* * *

Мени кутгил ва мен қайтарман...

Константин Симонов

I

Икки йил аскарлик
Лочин қанотин
Икки бор силкитиб
Ўтганидек тез,

Ашуржон эна'нинг
Инжа ҳасрати,
Тугамай қишлоққа
Кириб келдик биз.
Дастурхонга тўкди
Онам борини,
Қимдир куй келтирди
Ва кимдир шароб.
Бобом қуриб кетган
Пастак эшикдан
Дўстлар кириб келди
Тошиб, шарқираб.
Бечора синглимнинг
Ёшли кўздан
Сен ҳам кириб келдинг,
Муздай изтироб...

II

Кеча
Чоллар кўмиб қайтишди,
Ашуржон эгани —
Қирқ йиллик бевани
Барча «жаннати» деб йиғлашди.
Қирқ йилдирки, кутарди дарак:
Уч ўгли ва эрин баравар
Уруш ютган эди шўрликнинг.
Бўзлай-бўзлай сўздан,
Йиғлай-йиғлай кўздан,
Илина-илина туздан
Қолган эди, дедилар, шўрликни.

¹ Ашуржон эна эри ва ўғилларини йигирма беш йил оёқда, ўн беш йил тўшақда кутиб, салкам тўқсон ёшида вафот қилди.

Қирқ йил кутди.
Ёрини,
Уғилларини,
Илина-илина
Орини,
Жонини,
Сўнгги мадорини,
Бўғзидаги ҳаволарини...

III

Сен-чи, бахтлигинам,
Кутолмадинг-а, икки йилгина!

* * *

— Жоним, айт,
Энг буюк орзуйингни
Огзингдан сўз шаклида чиқса бас
бажо қилай,
тортинма, фақат...
— Нимаси бор бу кишимнинг
Шоирлигидан бошқа
Сўз пойлаб
Сўз кутиб яшаса ўзи,
Сўз ямлаб
Сўз қусиб яшаса ўзи,
Нимаси бор бу кишимнинг.
— Ҳа-я...
Жон... сарват ўрнида
Утмаслигин билмабман, кечир.

СУРХОН ТОМОНЛАРДА

Дўстим Мирзо Кенжабоев оҳингларида
Ултирсанг чин ёр ила,

ғуборинг ёзилгандир,
Жўшса минг чил томирда,
қон эмас, қизил майдир,
Юз қабат кийна уйи
санг эрса бузилгайдир.
Лекин дилда ишончнинг
риштаси узилгайдир —
Лутф этмаса ҳақиқат,
ростгўйлик забонларда.

Не тонг, юрак ҳақиқат
шаклидаги тор бўлса,
Соҳирий оҳангларда
пинҳоний шарор бўлса,
Қутганинг Моҳианвар,
аҳдидан канор бўлса,
Неча бурж-сайёранинг
нурига қонар бўлса:
Куйсин бу жигар-бағир
рашк ўти, гумонларда.

«Қаро туннинг бағрида...»
хаёлларга айландим,
Тўғри, йўлим олисдир;
демам: бекор шайландим,
Мен букун юлдузларнинг
руҳларига бойландим,
Қароғим деб қуёшнинг
қароғига жойландим,
Бўзлагайман, «Келгил ёр»,
самовий ёбонларда.

Юлдузлар ҳам кўп экан.
яқини, йироғи бор,
Ҳар садафнинг айрича
армони, фироғи бор,

Тингласанг дилни ўртар
«Самои ироғи» бор.
Ҳад-ҳудсиз коинотнинг
инсонга сўроғи бор:
Собитми юртга ишқинг,
мухтасар имонларда?

Сомон йўли — бахт йўли,
юлдузлари чағиртош,
Чақмоғи товонимдан
сачраган нилий оташ.
Ватанни хилватларда
куйламоқ бас, замондош,
Кел, юксак-юксаклардан,
халқ кўксига қўйиб бош
Бўйлайлик давронларга,
борича имконларда.

Шоир қалби азалдан
нурга ташна, далли қуш,
Ҳақ орзу деб соҳилга
тармашган туғён, жунбуш,
Шукрким бу уммонда
ҳар қатра ниятдир хуш,
«Бу дунёда бир қиз бор,
ёстиғининг ярми бўш»—
Тунлари бедормикин ул,
Сурхон томонларда?

* * *

Толиб Йўлдошга ўхшатма
(Ҳ а з и л)

Кўп тортдим тирикликнинг аччиғу чучукларин,
Хулоса шу — бу ҳаёт адоғи йўқ бир армон.
Майсиз ўтган кунимни умрга санамадим,
Суратим шиша, асли шаробга айланганман.

ЯККАЧИНОР

Беш асрки қишлоғим фахри
Яккачинор,
Туш кўрдим сени.
Нигоҳингда қотган қаҳрми,
Ё дардингми, улуглик сеҳринг?

Уша дамлар ёдимда ҳамон,
Бир томонда ғовур, оломон.
Галифе шим,
Бароққош раис
Чиранади, «Ер керак, ер! Кес!»

Қулаб тушди бирдан улкан шох,
Шум қадамнинг касри, ваволи.
Қарғишларга тўлди ҳаммаёқ,
Титраб кетди чоллар соқоли.

Кампирларнинг кипригида нам:
«Кўкармагин ило-илоҳа,
Бутоқларда ўнлаб полапон
Қанот қоқмай хазон бўлди-я!»

Бибихоним мадрасасидан,
Уч олгани каби жаҳонгир,
Жонободнинг яшил қасридан
Қулаб тушди гўё беш аср.

Ерда ётган чинор шох эмас,
Ерда ётган қишлоқ ғурури.
Юрт бошини ҳам қилолмас ўқ,
Хам қилади раҳбар нонкўри.

Беш асрки қишлоғим фахри
Мажруҳ чинор, туш кўрдим сени.

Нигоҳингда қотган қаҳрми
Ё қалбингнинг маҳзуний сеҳри?

Тушимда сен эмишсан инсон,
Сўрармишсан боқиб кўзимга.
Мағрурмисан, айт-чи сен, ўғлон,
Мағрурманми, мен ҳам наздингда?!

* * *

Қайлардадир битта йигит бор,
Бормоқдасан у томон оқиб.
У ҳам сенинг висолинга зор,
Келаётир шошиб, ютоқиб.

Тақдирингда битта йигит бор,
Олиб кетгай сени қутқариб.
Сўнг бахтингдан қувониб, зор-зор
Йиғлагайман бу ерда қолиб.

ҲАЁТХОН

М. Исмоилийнинг «Фарғона тонг от-
гунча» романини ўқиб

Сенинг тимсолингда севги яратдим,
Севгингдан нурланди ўтмиш кунларим.
Васли ҳижронингда қоврилдим, ёндим,
Бир зум хаёлимдан кетмадинг нари.

Севгингдан нурланди ўтмиш кунларим,
Бу нурдан қамашди қалблар, нигоҳлар.
Ийманиб отдилар Тошкент тонглари,
Ийманиб очилди гуллар, гиёҳлар.

Тунлар ухламадим, қоврилдим, ёндим,
Қўриқлаб Фосихдан, Мамарайимдан.
Неча бор китобни қўлимга олдим,
Варақлаб хабарлар олдим ҳолингдан.

Бир зум кўз ўнгимдан кетмадинг нари,
Гарчи Фарғонада тонг отди нажиб,
Лекин ёришмади сенинг тунларинг
Менинг тунларимга кетди улашиб.

Сенинг тимсолингда севги яратдим,
Рад этиб порлаган жами юлдузни.
Ўзимни ҳижроннинг қаърига отдим,
Севиб китобдаги қаҳрамон қизни.

Сенинг тимсолингда севги яратдим...

Ҳ...га

Қуйлаяпман муҳаббатимни,
Қуйлаяпман садоқат билан.
Тўкмоқ бўлиб юрак дардимни,
Афсус билан, надомат билан.

Йўқ, тўкилмас экан хотира,
Ювилмаскан дилнинг доғлари.
Ҳаётимда ёниб қолдилар,
Дорилфунун йўли, боғлари.

Армонларим дилдан отилиб,
Кўз ёш бўлиб томдилар жиққа.
Бугун эса бағримни тилиб,
Айланадир мунгли қўшиққа.

* * *

Тонг —
Онамнинг сарин нафаси,
Мен оромга тўймаган фурсат.
Тун —
Умримнинг жажжи лаҳзаси —
Кундузимдан келган
«қорахат».

* * *

Юрак санчар ўйласам...
Дунёда
Неки мавжуд бўлса.
Ҳаммаси...
Ҳатто чувалчанглар ҳам
Ургатар инсонга
Яшашни

* * *

Инониб бўлсайди
Юлдузга агар,
Инониб бўлсайди
Ойга,
Дарахтга,
Сенга тўкармидим
Сиримни,
Анҳор!

ТАСҚИН

Очил,
Қимтинма, ғунча,
Булбул хонишини кутмагил

У йўқ.
У қўшиғидай нафис,
Ер курраси қадар зил
Қафасда...
Бунча қон бўлмасанг:
Сайраб турибди-ку,
Ҳар қалай...
Чумчуқлар.

* * *

Хотин, бас
Деразани ёп.
Етар шунча шамоллагани.
Димиқмаймиз гулдонлар сероф.
Хонанг яшилликлар ватан ғ.

Йўқса шамоллайди
Учинчи...
Тушунсанг-чи!
Менинг келажаким!
Сенинг қувончинг.

* * *

Увлама кучук,
Унингни
Кўкка тираб.
Осмонни...
Синдириб юборма тағин.

* * *

Мунча нимилламаса
Ой,
Хиралигин қўйса-чи,

Сабо,
Ҳадиксираб турганида
Тонг.

* * *

Хаёллар яшайди,
Хаёллар ўлар.
Оппоқ хаёлимга
Қўнган ғубор,
Сенга ўхшайди.

* * *

Мен
Пардани ёпаман, кечир.
Кечир,
Қаршимдаги ўчмаган чироқ.
Телба хаёл
Вужудга қайтгил,
Қийин нигоҳларни тугал ўқимоқ,
Сен-да, тин ол
Уйғоқ дераза,
Ҳасли бўл,
Кўзларингни юм.
Астароқ шивирланг
Дарахтлар сиз ҳам,
Андак мизғиб олсин
Тиниб-тинчимаган
Бу шаҳарлик,
Бу жафокаш — Тун.

Мен
Пардани ёпаман, кечир.

Ёз ҳам ўтди-кетди,
Новдалар ёвқир,
Сарғимтир изтироб кезар боғларда.
Япроқлар тилида энг сўнгги такбир,
Алвидо айтади тотли чоғларга.

Ишқинг чаманида ўкинчга тўлиб,
Қалтираб турибман япроқдек бедор.
Сен нурсиз офтоб, бепарво, кулиб,
Белгисиз ёқларга чопдинг неча бор.

Қуёшга бир япроқ умри не аза,
Кимга ҳам керакдир хазонлар дарди.
Қумуш новдалардан таралган муза
Қақшаган асабим изсиз сурати.

ҚАЛЬДАГИ БАҲОР

Келди яна илоҳий жунбуш
Баҳор, кезар теграмда шу тоб.
Хаёлимда безовта — ҳаққуш,
Парвоз дея этади хитоб.

Тортқилайди туйғуларимни,
Учмоқ бўлиб чўққилар томён,
Дард ва армон тўла қалбимни
Еткизмоқчи халқимга омон.

Ҳаққушжон, ҳақ... бу бир дил рози.
Суронлар сол, булутли кўкка.
Кўрган десни:
Кимнинг парвози,
Бунчлар шўх,
Бунчалар тикка?!

Майли, майли, юлдузларга қўн,
Тун қаърига наъра тортиб кир.
Сочқин шуълалардан
Тигдор найза йўн.
Висолгоҳда мангу
Посбон бўлиб тур!

* * *

Мен кўриб турибман, ёрқин уфқимни,
Бахтиёрлик кайфидан ёноқлари ол.
Ундан сезяпман сирли шукуҳни,
Ва гўзал, самимий, бокира иқбол.

Бугундан орзуим қуёш қадар чўнг,
Нурранг ҳошияли эртам, индиним.
Асрим руҳим билан этмоқда гурунг,
Қалбим интилноқда, қалбим бетиним.

Истиқбол гўшаси...
Бедор ҳисларим,
Бедор юраклардан отилган садо.
Мен ўзни коммунар дея атадим,
Бадҳазм даврлар хайр, алвидо!

Табиат, илҳом бер, илҳомки мудом,
Дано тафаккурга сидқидил толиб,
Само — бир майкоса,
Лолагун оқшом,
Сипқарайин кафтимга олиб.

СУРАТ

Қўлимда турибди оддий бир сурат,
Икки бахтсиз дилнинг бахтиёр дами.
Қўлимда турибди оддий бир сурат:

Гуноҳкор муҳаббат,
Сазойи журъат.

Тақдирга тик боқиб топмаган омон,
Икки ёрти ҳайрат —
Бир буюк армон.

ТУРҒАЙ

Чўлпонга

Сен
Қуёшни севардинг,
Тўрғай,
Ҳаёт лаззатидан ортиқроқ.
Сен
Тонгни севардинг,
Ҳайиқмай
Парвоз этдинг
Юксак ва қувноқ.
Нурга ташна эди
Кўзларинг,
Отилдинг
жаҳд билан
зиёга,
Уфқлардан
сўқмоқ
изладинг,
Бўзладинг,
Бўзладинг,
Кўм-кўк ҳавода,
Парчаланиб кетди
орзулар — сароб.
Ногаҳон қуладинг
Қоялар аро,
Совуқ харсангларни

Ўзбекистон тупроғида
Қолар қатор изларим.
Тобутимнинг тепасида
Гирён-гирён бўзларим.

Камтаргина кулбамизда,
Учмагай чирогимиз.
Ватап учун жони фидо
Муқанна ва Широғимиз...

Энди ўлсам йўқ армоним,
Дастурхонда тузим бор.
Давронлардан-давронларга,
Утар ўзбек сўзим бор.

29 ФЕВРАЛЬ

Юзларингни очақол, баҳор,
Аксимни кўрайин кўзингда.
Димиқмаган эдим бу қадар,
Бари ўтди, ўтди ўзимдан.

Тўқини ёзда соғиндим кузни,
Қорбўрон деб тошди юрагим.
Осмон кўпдан кутиб юрганим,
Ёғиб қўйди сонсиз юлдузни.

Юрт кезади оқ куч сафоси,
Тасодифга лиммо-лим йўллар.
Ана, қоқар кимдир пальтосин,
Утиб кетди қизлар ҳиринглаб.

Қайлардасан, севги гулшани?
Висолиннга боғлар мустарин!
Бойчечаклар сенга ишониб...
Шум қаҳратон ўпди юзларин.

Замин гўё бизни унутган,
Оппоқ-оппоқ тушлар кўради.
Сочга қатиқ суртиб мажнунтол
Токайгача хаёл суради.

Етар, чекин, чекин, қаҳратон,
Эркин-эркин сайрасин қушлар.
Кел, баҳоржон, зор бўлдим ёмон,
Ўзбекистон кўнглини хушлаб.

* * *

Кулма сен ҳолимга, бас.
Эй, маккор, фолингдан ўртандим.
Забоним боғладинг ипсиз
Тиллари болингдан ўртандим.
Қароғим деб очдим
Қалбимни ҳар бир шитобингга,
Оқибат номим асир,
Ҳайронман лолингдан ўртандим.
Кўрсатиб эрдинг кўзимга
Бўлғуси қаддингни зебосин,
Умидим майсазорин
Ўрғучи долингдан ўртандим.
Бора-бора бетамал
Измингга тобе удми аъмолим,
Ўзлигим осмонида
Сояйи олингдан ўртандим.
Эмди мен ошиқ эмас,
Ошиқларинг қалбида тугён,
Ҳисларин уйғотгучи
Жарчиман, домингдан ўртандим.

* * *

Қани, бу ёққа кир
Дўстим — Хаёл.

Тентирама кўча-кўйларда.
Орзуларингни ҳам чақир,
Отамлашамиз дардларинг билан.
Дастурхонга чой эмас,
нон эмас,
Ўзбек новвотидай оддий ва қадим
Ширинлик — ишонч қўяман.
Сўнг гийбат қиламиз,
то тонггача
Адолатнинг қийшиқ бошини.
Оғзимизни пойлаб
Кўнгли озиб кетган туннинг
Юзлари оқариб...
ухлаб қолади.

* * *

Жиянбой Избоскановдан

Ташлаб кетар эдим дунёни,
Бўлмасайди таниш далалар,
Бўлмасайди нозик наъмалар,
Ташлаб кетар эдим дунёни.

Кўз қиярми, тарк айламаклик
Тугилган юрт, қондош ватанни.
Ҳатто август оқшомидаги
Саболарни, дилкаш ўланни.

Йўқ, ор-номус ҳали устивор,
Дунёда бор — бир дунё ҳақим.
Бу ҳаётдан — ҳаёт қарзим бор,
Туганмас ишқ, меҳр-шафқати!..

ХОТИРА

Назир Сафаровга

Бутлеров кўчаси,
Ўн еттинчи уй.
Ярим тун,
Ҳовлида ўчмаган чироқ.
Радио... Қўшиққа уланади куй,
«Муножот» тугади. Бу «Ўли ироқ».

Мана, рўбарўмда у олис фиғон,
Мана, ўлтирибмиз шундоқ юзма-юз.
Хаёл кўзгусида қақраган ёбон,
Хаёл кўзгусида қақшаган улус.

Жиззах барханлари, ана Назирқул —
Ҳайдаб кетилмоқда — жажжи инқилоб.
(Шаҳар ёниб битди. Миноралар кул)
Бир қаттол кечмишни кўксига жойлаб.

Қажбаҳс кезинади саҳройи шамол,
Шамолки сил каби юзлари заҳил.
Бир шаҳар беватан ҳоргин истиқбол,
Қирда кетиб борар сургалиб аҳил.

Кетиб борар ёшу қари баробар,
Гуноҳли, гуноҳсиз — бирдай сарсари.
О, улар қувғинди эмаслар, улар —
Ҳаётнинг жафокаш мусиқалари.

Устоз, тинглаяпман сизни шу кеча,
Сизни тинглаяпти бани одамзод.
Бу куйлар бизгача етиб келгунча,
Не даврон эврилди, тўзди не сарҳад.

Тўйиб тингламоққа азм этган чоғинг,
Кўрипса аламдир куйнинг адоғи.
Сиз менинг ўтмишим, яқин йироғим,
Тинглаб тўёлмаган «Чўли ироғим».

* * *

Бир хастаки унинг овози,
Бир майинки қўли, кафтлари.
Бир ажибки қадами, рози,
Сўрашади яна.. эркакчасига
Табиатнинг заиф... имлоси.

ҲОЛАТ

(Назруллага)

«Хато қилдингми я, шундай замонда,
Шундай одамларнинг кўзида, яна?»
Энсангни қотириб, иста-истама,
Ҳимоя қилишар...
Юрагинг зада...

«Биз кафил» — кўксига уради баҳил,
«Йўлга солволамиз» — қичқирар номард.
«Керакмас», — дейишга ярамайди тил,
Пасткашлар шу фурсат энг оқил, энг мард.

Қандай кўргулик бу?! Чидаб бўлмайди,
Мудҳиш мурувватлар... йўқдек ниҳоя.
Улар... улар хато қилмайди,
Яшар гуноҳкорни қилиб ҳимоя.

*Карикатурачи рассом Т. Муҳамедовнинг
сўнги дастхати*

Кечир мени,
Кечир, замондош,

Кечир ношуд мусаввирингни.
Яшамоққа қолмади бардош,
Ранжитмайман энди ҳеч кимни.

Туйғуларим сифмас заминга
Бу коинот қафас туюлди.
Мўйқаламим мисли аланга
Зулмат кўксин ёндириб кулди.

Қаён боқмай адоват ва кин,
Кулиб ўтди бу ҳаёт мендан.
Мен-да, ундан кулиб кетдим,
Чарчаб қолдик охир кулишдан.

Чехралар бор — ҳорғин, тиришган,
Башаралар — нопок, лек майин.

.
.

Куйлашим шарт иккисини ҳам,
Иккисини баробар, масъул.
Ҳаёт шунда туюлди бетаъм
Ва бадҳазм бўтқадек нуқул.

Кўп бор риё қилди таитана,
Фош этмоққа етмади кучим.
Баъзан ҳорғин чехралар узра,
Чиздим, эвоҳ, ёлғон табассум.

Бироқ ҳаёт... қўмсайман доим,
Марҳум кўзим абадий уйғоқ.
Бир туйғудан бу виждон қоим,
Яхшиларга сочмадим сиёҳ.

Кечир мени,
Кечир замондош,

Кечир ношуд мусаввирингни.
Охир мана... тугади бардош...
Ранжитмайман энди ҳеч кимни...

ЖУРЪАТ

Қўрқманг
Хато қилиб қўйишдан,
Қўрқинг фақат гуноҳ ишлардан,
Қўрқинг фақат зино ишлардан,
Қўрқманг хато қилиб қўйишдан.

Титрагайсиз баъзан озурда,
Не бўлар деб гар қилсам хато.
Жаноб Троцкий наздида
Ноҳақ эди Ленин ҳам ҳатто.

Кимларингдир наздида ҳаёт
Хато туққан эди Қодирийни ҳам.
Кечайди қилингани дуоибад
Файзулла Хўжаев ва Акмал Икром.

Виждон оғриб,
Диллар ўртаниб,
Юрдик гоҳ тан олиб, гоҳ тониб
Охир яна ижобат билан
Улуғлаб турибмиз Қаҳҳорни таниб.

Утган йил
Бир «шаккок» ҳамкасбимизнинг
Юлган эдик обдан патини.
Бу йил билсак унинг кўксига экан
Адолатнинг асил Ватани.

Жонга тегди,
Гўё басир, шаб,

Равон, силлиқ сўздан ўрламоқ.
Келинг биз ҳам шуларга ўхшаб,
Адашайлик лоақал бир бор.

Кўтарайлик халқнинг юкини
Ва қаддини, юксак саботла.
Хатоларнинг савоблигини,
Партиянинг ўзи исботлар.

МЕРОС

Унга
Отасидан
Мерос қолган эди
Етти ука
Ва тўшакка
Михланиб қолган
Касалманд она.

Отаси кўп ичарди,
Кўп урарди,
Онаси,
Укаларини.
Тикиб юборган эди
Қиморга,
Уйни, ҳовлини.
Бой берганди охири,
Уч-тўрт товуқ,
Оқлик бериб турган
Қоқшол молни ҳам.

Шундай қилиб унга
Мерос қолган эди
Етти ука
Ва тўшакка
михланиб
қолган

Қасалманд она.
Яна нимадир қолувди-я...
Ҳа,
Утмишини тўйиб эммаган
Ҳорғин,
 ранглар,
 нимжон
Ҳофиза.

* * *

Дунёда фикрлар кўп
 Эҳтирослар кам,
Наинки эҳтирослар
 Дилирозлар кам.
Дунёнинг ибтидоси
 Интиҳоси сўз,
Сўз билан тугилган кўп,
 Сўзи ростлар кам.

* * *

Иўлин тўсди шилқимлик,
Бир маъсума покликнинг.
Назарлар ичида топилмади,
Бирон-бир жасорат,
Ҳаддин қайиргали
Безориликнинг.

Фарёд қилди шу пайт
Бир заиф тилэк:
«Борми бирор тирик орият?»
«Қирилиб кетганми жўмардлик?»

Кўчани тўлдириб
Оқар эди хотиржам,

Орияти, ғурури
Унгиб кетган дўппилар.

ИККИ ТУП ГУЛ

Бегонайди наслда
Улар аслида,
Утқаздилар гул тувакка
Иккисини ёнма-ён.
Шудгор...
Ерга ишонмадизар
Тупроқни ҳам келтирдилар
Аллақайси адирдан
Ўтиб йиллар бировининг
Қадди ростланиб
Ўсди тикка,
Иккинчиси рангпар, майиб,
Тураверди букчайиб.
Уй соҳиби бир кун оҳиста
Қўйди тирговуч — бенаф.
Осиб қўйди
Шипга ип билан — бефойда.
Боғлади сўнг чирмаштириб
Тик новдага мажруҳин — бўлмади.

Э, эгрининг эл наздида
Насли тоза эди-да!..
Боши қотди соҳибнинг:
Орият-ку, ўлимдан қаттиқ
Тугаб сабот ахир тутақиб
Тик ниҳолни эрига мослаб
Тортиб қўйди
Полга мих қоқиб.

САБР

Қилич сермаб
Ҳайқирди чақин,
Қулади ой, гўё кесик бош.
Узоқ, сим-сим йиғлади сўнг тун
Осмонимда қолмади кўзёш.

Раҳми келмас
Тонгга ҳеч кимнинг,
Ҳолин сўраб, уйғотувчи йўқ.
Ёришмади қуёш-кўнглимнинг
Қабоқлари салқигап совуқ.

О, тонгларим,
Менинг тонгларим,
Туманларда адашган йўлсиз,
Ҳайқираман ҳужайраларим —
Вужудимнинг уммонлари жим.

Бунча эзгин,
Бунча забунсиз,
Шууригимга қўнган булутлар.
Бунча лоқайд мудрамасангиз,
Ориятим — қирғий, бургутлар?!

Сизни
Узоқ кутди бир умид.
Ният қилиб толиқди ният.
Умидлари паймол бўлган юрт —
Хотирамни кемиради вақт.

Қаноатнинг тўлди косаси.
Қаноатга айланди вужуд.
Сабр
Энди қўрқмайман сендан,
Мен сабилман, истасанг ўлдир.

Бўғиб ташла
Амударёни,
Ўзанлари кетсин шўрланиб.
Ўзилмасдан Оролниг жони
Пешонамга ёғсин шўрлари.

Сирдарёмиз
Сирли дарёмиз,
Силқийверсин озурда, гариб.
Ўзбекистон, кунларки келур
Тополмайсан уни ахтариб.

Шўрлик далам
Зўрланган далам,
Жим тинглайман оҳу-зорингни.
Кўкрак кериб шу номард боланг
Сақлолмайди номус, орингни.

Эвоҳ,
Менинг исмим қаноат,
Мен сабрман — кута биламан.
Ёгса-да, гар юз минг фалокат
Ҳаволардан, юта биламан.

Қилич сермаб
Ҳайқирса чақин
Қуласа ой, топама бардош.
Минг йил сим-сим, йиғласам-да хун
Ёзғирмайман, қилмайман кўзёш.

ХАВОТИР

Суюқ ашулангни
Кўп айтдинг-да,
СУВ,
Сен ҳам роса ўқчиндиг

ҚИРҒОҚ.

Не кечди

Гунг БАЛИҚЛАР ҳоли...

ЭЗГУЛИҚНИНГ ИҶЛИ УЗУН

...аёлларнинг ор-номуси ва инсоний қадр-қиммати оёқ ости қилинаётган-лигига норозилик белгиси сифатида хотин-қизлар ўзларини ўзлари ёқиб юборишларига зарур сиёсий баҳо берилмаяпти. 1986—1987 йилларда 270 та ана шундай хунук воқеа рўй берди.

(Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми материалларидан.)

Бошинг кўтар,
Ўзбек синглим,
Қасди жондан ор қил, яша,
Шодлигингни кўролмагани
Бир кулгингга зор қил, яша!

Умидларинг ғунчалигинда
Сўндирмоқни кўзлаганларга,
Жон олувчи мужгонларинг ўқ,
Кипригингни дор қил, яша!

Тор кўринмиш нечун кўзингга
Бу кунларнинг ёруғ қисмати.
Қисматингни хор қилганларга
Бу дунёни тор қил, яша.

Улиб
Кимдан қасд олдинг, айт,
Ёниб кимни ёндирдинг?!
Синглим, жоним.
Бу аҳдингдан қайт,
Иснод-ку, бу, жон синглим!

Исёнми бу? Кимга? Нечун?
Емонларга нафратингми?
Разиллардан қасд олмоқчун
Наҳот, жонгга қасд қилгунг...

Айланайин ҳасратингдан,
Айланайин дардингдан.
Беимонлар касратидан
Ғофил қолди юрт, Ватан.

Ғийбатларнинг тили узун,
Қабоҳатнинг қўли қоп.
Эзгуликнинг йўли узун,
Кечикар у ҳар қачон.

Ана, қара,
Эсиб қолди,
Еруг кунлар насими.
Разолатни эзиб, охир
Йўқ қилгумиз, жон синглим!

Шайтонга ҳай бер бир нафас,
Ўтмишингга назар сол.
Тўморис гар шундай қилса
Не кечарди юрт ҳоли?!

Зебуннисо, Нодиралар
Қисматида минг фарёд...
Майна Ҳасан қизини ол
Ўлим, қўрқув унга ёт.

Йўқ, ўлимдан ҳазарлар қил,
Уни доғда қолдир, яша,
Юрагингни яхши кунлар,
Умидларга ёр қил, яша!

Ўзбек синглим,
Бошинг кўтар,
Қасди жондан ор қил, яша,
Сендан бахтни қизғонгани
Бир кулгинга зор қил, яша!

ТУШ

Тушимда ўлган эмишман,
Иўқловчилар
Раҳматли, деб эсга олармиш.
Кўмилибман
Ва ниҳоят.
Сўнг, мозоргоҳ бўшаб қолганмиш.
Ўтибди чамаси

минг йиллар,

Бирдан
Ковла-ковла қилиб у замон,
Темирга айланган танам чуқурдан
Суғуриб олганмиш
Бир тўп оломон.
Гўё
Созмагандек ҳеч нарса улар,
Металлом сифатида
кетганмиш олиб.

Завод эмиш,
Эмиш кўп улкан,
Руҳимни эзармиш
минг хил ташвишлар.
Шу ерга етганда кетдим уйғониб,
Гар тушим ҳақиқат бўлиб
Тақдир шум,
Бу жуссам темирга айланса,
магар,
Келажак авлодга
Бор кичик арзим.

Танамдан не қуйишса
майли,
розиман.

Фақат
Уқлар ясаб
Эрка ташналарни қийратмасинлар!..

* * *

Тиллашдик вафонинг сайрон тилида,
Дилдор вафоларга вафо қилмадинг.
Югурдинг висолнинг ёлгон йўлидан,
Ёлгон манзил, ёлгон сафо тиладинг.

Ёшлик бир ҳовуч қум,
Тўкилди-кетди.
Гул фасли — севгани англаб улгурмай,
Умримиз армонлар фаслига етди.

Виждонни кемирар энди бир кадар
Кимпидир излайсан, дегайсан, зора...
Бироқ қолиб кетдик узоқ, дарбадар
Ҳижронлардан зада нигоҳлар аро.

* * *

Мабодо тўкилсам
Бир япроқ каби,
Бўронлар маҳв этса
Йигит ёшимда,
Еллар эгиб кетган
Сарв гул дардин
Айтиб бўзламагил
Менинг бошимда.

Мабодо тўқилсам
Бир япроқ каби,
Бўронлар маҳв этса
Йигит ёшимда,
Насиб этмас эса
Ўз юртим хоби
Фарёд қил, фарёд қил
Қабрим бошинда.

МАКТУБ

Қўлларимни чўздим,
Хаёл ойнаси
Сенинг жамолингни бахш этди менга.
Оқилам, тилагил, хаёл ўлмасин,
Умрлар қўшилсин унинг умрига.

Йўллари оқ бўлсин,
Йўллари равон,
Дийдор манзиллари турсинлар чорлаб.
Сен деб согинчларим йилдирим, гирён
Чопганда қирларга қўнмасин сароб.

Оқилам, тилагил,
Хаёл ўлмасин,
Етишсин наинки бўлса муроди.
Мендек адашмасин, айро тушмасин
Ҳижронда қолмасин ёри, зурёди.

Қўлларимни чўздим...
Хаёл тулпори
Мени олиб учди кўкнинг тоқига.
Кошки, воқиф бўлсанг бундан дилдорим,
Кошки, қўлларингни чўзсанг гоҳида...

ЮРТДОШЛАР

— Абдусалимқорининг тўнғичи ўқишга кетяптикан.

— Ҳалиги, сагири-я?!

— Ўзиям солдатликдан қайтган кўп улоқди-да.

— Жомо бола испарапка ёзиб бераман деб уч сўмгина йўлкирасиниям олиб қўйибди.

— А-а, шунақами?!

— Шаҳарда сув ҳам сотқин дейдилар. Тирикчилиги қандай бўларкин-а?!

*Қишлоқ аёллари суҳбатидан.
1970 йил*

Шуларни ўйласам бир дард
Эниб келаверар юракка.
Қалб титрайди, бироқ хотиралардан
Қутулолмайман Мирасил ака.

Сиз улғайган қишлоқлар оти
Гарчи айтилса-да Мойгир, Жонобод.
Нечундир мойсизроқ пишиб овқати
Дастурхони андак эди нообод.

Тунлари ёп-ёруғ Тошкент багрини
Ёруғ ҳаслларда сайр этганда сиз.
Эгатларда тунаб қолса ҳасратларини
Қудуқларга айтар эди оталаримиз.

Камхарж юпқа эди мардумнинг қўли,
Қолхоз гарданида катта эди қарз.
Пулдорлар шаҳарга тушса ҳам йўли
Четлаб ўтишарди сиздан, ҳа, бир оз...

Улар қайдан билсин шаҳарнинг ҳатто
Пулсизга кундуз қаро бўлишин.

ПАБЛО НЕРУДА

Инсон суварак эмас
Полнинг ёриқларида
Болаласа,
Жон сақласа,
Увоқларда кўрса бахтиёрлигини.
Кураш жон сақлаш эмас, шунчаки
Ё ҳайқирмоқ, шунчаки
Дил билан тил ўртасидаги
Эҳтиётлик масофасидан.
Маърифатхоналар лиқ тўлди
Хунасажинс китобларга,
Шеърбозларнинг гўзал мияси
Дурагай мисраларни туғиш билан банд.
Назмни ишвали қиз каби
Давраларда рақс тушурган
Шоирбаччалар
Қуёшнинг ёлдор нурларига
Бачкана ҳисларини тақиш билан овора.
Мен сизга дилимда борини айтдим,
Мен сизга дилимда борини айтдим,
Дўстларим
Бу ёғи не бўлар билмайман.
Ўлик хужайралар даврасида жим
Ҳаётни тинглайман
Ёниб тинглайман.
Ёрилгай бегумон бу газак — яра.
Бироқ, ҳозирча...
Тўйин оғурга
Ташна юрагим.
Синамоқ қасдида
Бизни кунба кун,
Ҳаёт тахирлашиб бормоқда, қара.
Шўх-шаън фикрлашнинг мавриди эмас,
Бу давр — шундай фожиа-ки унинг бошида

Ҳар қандай тадбирдан
Қудратли,
Чапдаст,
Онгли хийла ётар,
Чида сен, чида.
Бахтни соғинмоққа ҳақлисан фақат,
Озодлик ҳақдаги туйғуларни ҳам...
Ҳатто ўзлигингни яшир, иродам,
Енгиб чиқмоқ учун яшамоқ керак.
Аён,
Теграмизда нурли фожиат.
Чидагил юрагим,
Ҳозирча чида,
Чидаб яшамоқ ҳам
Буюк интиқом!
Ҳар қалай
Ҳиснат қилмадик, шукур,
Ҳар қалай
Ҳиснат қилмадик шукур,
Ватанга эътиқод руҳда барқарор.
Тириклар,
Бизларни тутингиз маъзур
Сизнинг исендир бу — бизнинг қабрлар...

ЕДИНГДАМИ?

Ёдингдами, мужгонингга,
Сен сурмалар тортган кеча?
Ағёр, сени аркалаб ёр,
Мен ғуссага ботган кеча?

Юлдузлардан айро тушиб,
Туннинг хилват гўшасида,
Қалбим каби ой ҳам ярим —
Кемтик бўлиб отган кеча?

Урда, анҳор, изларингдан
Обиравон оққанам,
Дудоғингдан ул рақибим
Бўса майин тотган кеча?

Сизнингман, деб менга пинҳон,
Унга мойил турганинг,
Дил тубида рангин ҳаёт,
Сангин бўлиб қотган кеча?

МУНДАРИЖА

«Саъйи суҳбат мағзи...»	3
«Сўз кетса гар...»	4
Руҳлар диёри	5
Садоқат	5
«Қуёш сингиб кетди...»	6
Болалик	7
«Қайтаяпман...»	8
Куйганёр	8
«Ҳайратлар уммони...»	9
Соғинч	10
«Гуноҳларга ботириб...»	11
«Севаман деб...»	11
«Толиқаман...»	12
«Қадрдон дўст...»	12
Нажот	13
«Оҳ, бефойда...»	13
«Бунча дағал...»	14
Куз манзараси	14
Умид қўшиғи	15
Назир ота ўғитлари	15
Мартин Иден	16
«Кечиринг...»	16
«Икки йил аскарлик...»	17
«Жоним, айт...»	19
Сурхон томонларда	19
Кўп тортдим	21
Яккачинор	22
«Қайлардадир...»	23
Ҳаётхонни қўмсаб	23
Ҳ... га : : : :	24
«Тонг...» : :	25
«Юрак санчар...»	25
«Инониб бўлсайди...»	25
Таскин	25
«Хотин, бас...»	26
«Увлама кучук...»	26
«Мунча имилламаса...»	26

«Хаёллар яшайди...»	27
«Мен пардани...»	27
«Ез ҳам ўтиб кетди...»	28
Қалбдаги баҳор	28
«Мен кўриб...»	29
Сурат	29
Тўрғай	30
Курсдошларимга	31
Армоним йўқ	31
29 февраль	32
«Кулма сен ҳолимга...»	33
«Қани, бу ёққа кир...»	33
«Ташлаб кетар...»	34
Хотира	35
«Бир хастаки...»	36
Ҳолат	36
Карикатурачи rassom Т.Муҳамедовнинг сўнгги дастхати	36
Журъат	38
Мерос	39
«Дунёда фикрлар кўп...»	40
«Йўлин тўсди шилқимлик...»	40
Икки туп гул	41
Сабр	42
Хавотир	43
Эзгуликнинг йўли узун	44
Туш :	46
«Тиллашдик вафонинг...»	47
«Мабодо тўкилсам...»	47
Мактуб	48
Юртдошлар	49
Пабло Неруда	51
Ёдингдами?	52

Литературно-художественное издание

Абдунаби Байкузиев
Я РАЗВЕЮ ПЕЧАЛЬ ТВОЮ

Стихи

Художник *О. Матеш*

Сборник издан за счет экономии бумаги

Ташкент, издательство Литературы и искусства
им. Г. Гуляма

На узбекском языке

Адабий-бадний нашр

Абдунаби Бойқўзиев

ГУБОРИҒНИ ЁЗГАЙМАН

Шеърлар

Муҳаррир *М. Қсупов*

Расмлар муҳаррири *А. Мамажонов*

Техн. муҳаррир *Н. Сейдуалиева*

Мусаҳҳиҳ *Д. Абдуллаева*

ИБ № 4639

Босмахонага берилди 14.03.90. Босишга рухсат этилди 29.08.90
Формати 70 × 90/82. Босмахона қозғоғи № 2. Адабий гарнитура.
Юқори босма. Шартли босма л. 2,05. Шартли кр. — оттиск 2,19.
Нашр л. 2,15. Тиражи 9000. Заказ 1353/53. Баҳоси 25т. Шартнома
159 — 89.

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти 700129.
Тошкент, Навоий кўчаси, 30.

Ўзбекистон Матбуот давлат комитети «Матбуот» матбаа иш-
лаб чиқариш бирлашмаси бош қорхонасида терилиб, Тошкент
«Китоб» ноширлик-матбаачилик бирлашмасининг 3-босмахона-
сида чоп этилди. Т., 700194 Юнусобод даҳаси, Муродов кўчаси, 1